

การพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน หน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

พัทธราภฤติ พรหมมี¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาสภาพของการตรวจสอบภายใน 2.ศึกษาประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3.ร่างและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ 4.ทดลองใช้และพัฒนา
รูปแบบการพัฒนารูปแบบ และ 5.เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการ และยืนยันคุณภาพของรูปแบบการพัฒนางานตรวจสอบ
และควบคุมภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ แบ่งการวิจัยเป็น 5 ระยะ, ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
และสภาพปัญหาการดำเนินงานและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ
ระยะที่ 2 การวิจัยสภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบและประเมินคุณภาพของรูปแบบ ระยะที่ 4 การ
ดำเนินการทดลองใช้และพัฒนาคุณภาพรูปแบบ และระยะที่ 5 การประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบและยืนยัน
รูปแบบการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าฝ่าย
บริหาร หัวหน้างานตรวจสอบภายใน สาธารณสุขอำเภอ ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
(รพ.สต.) และผู้รับผิดชอบดำเนินงานตรวจสอบภายในทุกหน่วยงาน ใช้สูตร Taro Yamane กำหนดขนาดตัวอย่าง ได้จำนวน 201 คน
ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า ระยะที่ 1 สภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษระดับพอใช้
($\bar{X}$ =2.81) ภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานได้ดำเนินการครอบคลุมกิจกรรม (58.43%)และที่ไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ครอบคลุม
กิจกรรม (41.57%) ระยะที่ 2 ภาพรวมสามารถดำเนินงานกระบวนการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ =3.09) และมีประเด็นที่
ต้องได้รับพัฒนาเพื่อให้การตรวจสอบภายในมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นในโอกาสต่อไป ระยะที่ 3 ผลการร่างและผลการ
ประเมินความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนางานตรวจสอบและระบบควบคุมภายใน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าภาพรวมมีความเหมาะสมใน
ระดับดี ($\bar{X}$ =4.12) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า 1) วัตถุประสงค์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =4.36) 2) บริบทและแนวคิด
มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =4.56) 3) ยุทธศาสตร์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =3.66) กระบวนการพัฒนารูปแบบมีความ
เหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =4.40) 5) แนวทางการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =4.20) และ 6) ผลลัพธ์ของรูปแบบมีความ
เหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =3.54) ระยะที่ 4 ผลการทดลองใช้และพัฒนารูปแบบโดยใช้ PDCA พบว่า รอบที่ 1 คือ 1.ขั้นตอนการวางแผน
(Plan) แผนงานจัดทำกฎบัตรคณะกรรมการ และกฎบัตรการตรวจสอบภายใน 2.ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ(Do การร่างกฎบัตรและ
ประเมินกฎบัตร 3. ขั้นตอนการตรวจสอบผลการปฏิบัติ(Check) ตรวจสอบผลการดำเนินงานร่างและประเมินกฎบัตรและ 4.ขั้นตอน
การปรับปรุงตามผลการตรวจสอบ (Act) ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎบัตรคณะกรรมการ และกฎบัตรการตรวจสอบภายในมีความสมบูรณ์
มากยิ่งขึ้น และระยะที่ 5 ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.08) และผลการยืนยันรูปแบบจาก
ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง รูปแบบมีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X}$ =4.08) ความเป็นไปได้ระดับมาก ($\bar{X}$ =3.94)และความเป็นประโยชน์
ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.07)สามารถใช้เป็นรูปแบบการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินการควบคุมภายในหน่วยสังกัดสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดศรีสะเกษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ การตรวจสอบและควบคุมภายใน

¹ นักจัดการทั่วไปชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

Development of System Monitoring and Evaluation Model Supervision within the agency under the Office of Puplic Health Sisaket Province

Patracrit Preumme¹

Abstract

This research is a combination of qualitative and quantitative research for 1. Study the condition of internal audit 2. Study the assessment of operational efficiency 3. Draft and assess the suitability of Model 4. Experiment and develop a pattern development 5. To evaluate the satisfaction with the process and confirm the quality of the development of monitoring and control work within the Sisaket Provincial Public Health Office. The research is divided into five stages: Phase 1, which addresses basic data and operational problems, and the internal control system of the Sisaket Provincial Public Health Office; Phase 2. Phase 3 internal audit research, Phase 4 quality evaluation, Phase 5 quality experiment and development, Phase 5 satisfaction evaluation of the development process, and confirmation of the development of the audit and control within the Sisaket Provincial Health Office. The sample group is the Chief Administrative Officer. The head of the District Public Health Monitoring Group, District Public Health Assistant Director of the Subdistrict Health Promotion Hospital (Hospital), and the person in charge of conducting internal audits in all agencies, uses the Taro Yamane formula to determine the sample size of 201 people, uses questionnaires and interviews to collect data. Quantitative data uses descriptive statistics such as percentage, average, and standard deviation. The qualitative data uses content analysis.

The study found that Phase 1 of the Sisaket Provincial Public Health Office's internal audit work conditions were moderate (=2.81). Most agencies covered activities (58.43%) and did not or did not cover activities (41.57%). Phase 2 of the overview was able to perform internal audit procedures sufficiently (=3.09). Some issues need to be addressed to improve the quality and efficiency of internal audits. Phase 3 drafts and evaluation results of internal audit and control system development have found that experts see good overall suitability (=4.12). 2) Context and Conceptual Good fit (=4.56) 3) Strategy, Good fit (=3.66) 4) Development process, Good fit (=4.40) 5) Guidelines for evaluating patterns Good fit (=4.20) and 6) Results of patterns good fit (=3.54). Phase 4 PDCA Phase 1 found that the results were 1. Planning stage (Plan) Plan for the preparation of the Charter of the Committee Internal Audit Charter, and Charter 2. Action Procedure (Do) Drafting of Charter and Evaluating Charter 3. Implementation review (Check) procedures, draft performance review, and charter assessment; and 4. The improvement process based on the results of the audit (Act) was more complete, the charter, the Commission, and the Internal Audit were more comprehensive, and Phase 5, satisfaction with the development process was very high (=4.08), and the results from experts and related parties. The model was highly appropriate (=4.08), and the possibilities were high (=3.94), and its high level of usefulness (=4.07) can be used as a model to efficiently develop monitoring and evaluation of control within Sisaket Provincial Health Office.

Keywords: Model Development, Internal monitoring and control

¹ A master general manager.,The Office of Puplic Health Sisaket Province.

บทนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดมีกลไกการตรวจสอบภายในทุกระดับ เพื่อให้ข้อมูลรายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ พัฒนาคุณภาพกระบวนการปฏิบัติงาน ด้วยการประเมินระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง สามารถเพิ่มคุณค่าการดำเนินงาน ของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เกิดการกำกับดูแลตนเองที่ดีอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของส่วนราชการ ภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้ครอบคลุมทุกระดับของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะภาคีเครือข่ายคณะกรรมการตรวจสอบภายในระดับจังหวัด ระดับเขต และพัฒนาแนวทางการตรวจสอบสำหรับภาคีเครือข่ายคณะกรรมการตรวจสอบภายใน โดยสร้างระบบการตรวจสอบและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการภาคีเครือข่ายตรวจสอบภายใน ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมออันจะนำมาซึ่งความเข้าใจแนวทางปฏิบัติงานของภาคีเครือข่ายคณะกรรมการตรวจสอบภายใน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจการตรวจสอบภายในตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และเป็นการพัฒนาสมรรถนะภาคีเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปปรับใช้ภายในหน่วยงานตนเองได้ และเพื่อยกระดับ การตรวจสอบ ขยายขอบเขตการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลผลิต และผลลัพธ์ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข,2567:1)² การตอบสนองนโยบายของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ โดยงานตรวจและควบคุมภายใน จึงจัดทำโครงการตรวจสอบภายในหน่วยงานในสังกัดเป็นประจำทุกปีโดยมีเป้าหมายตรวจสอบภายในครอบคลุมร้อยละ 80 ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่ต้องได้รับการตรวจสอบภายใน ได้แก่ โรงพยาบาล(ศูนย์/ทั่วไป/ชุมชน) จำนวน 22 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 22 แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพ.สต.) จำนวน 136 แห่ง รวมทั้งสิ้น 180 แห่ง ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดเป้าหมายในการผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 80 ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ,2567:1)²

จะเห็นได้ว่าการตรวจสอบภายในเป็นระบบการควบคุมทางการบริหารที่ทำหน้าที่วัดและประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติงานโดยทำหน้าที่ควบคุมให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้และคอยดูแลผู้ปฏิบัติงานเหล่านั้นไม่ให้หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่องค์กรกำหนดขึ้นในการปฏิบัติงานหากผู้บริหารไม่สามารถควบคุมตรวจสอบได้อย่างใกล้ชิด ก็อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานหลีกเลี่ยงหรือละเว้นการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ฉะนั้นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมช่วยผู้บริหารคือ ผู้ตรวจสอบภายในซึ่งเข้ามามีบทบาทในการสอบทาน ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานต่างๆ ในการที่จะรายงานผลการตรวจสอบแก่ผู้บริหาร เพื่อผู้บริหารจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาช่วยในการตัดสินใจและวางแผนการบริหารให้มีประสิทธิภาพ และนำผลที่ได้จากการตรวจสอบมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานที่ผ่านมา เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และผู้บริหารสามารถนำผลที่ได้จากวิเคราะห์สภาพงานตรวจสอบภายในไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษขึ้นรูปแบบที่ได้จะเป็นระบบที่มีความเหมาะสมต่อการตรวจสอบภายในและควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส และเกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติงานการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดและพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในรวมทั้งประเมินประสิทธิผลของการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุม ภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพของการปฏิบัติงานการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัด 2. เพื่อศึกษาประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายในและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัด 3. เพื่อร่างและประเมินความเหมาะสมการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน ของหน่วยงานสังกัด 4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบและพัฒนารูปแบบการพัฒนาแบบตรวจสอบและควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัด 5. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการและยืนยันคุณภาพของรูปแบบการพัฒนางานตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตการศึกษา

โรงพยาบาล(ศูนย์/ทั่วไป/ชุมชน) จำนวน 22 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 22 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) 136 แห่ง รวมทั้งสิ้น 180 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งเป็นการวิจัยออกเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ประเมินมาตรฐานสภาพปัญหาและการศึกษาสภาพการบริหารงานและการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจและรับตรวจสอบภายใน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ประเมินตนเองด้านมาตรฐานและสภาพปัญหาการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจสอบภายใน

ระยะที่ 2 การวิจัยสภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายใน เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยขั้นตอนที่ 1 วิจัยสภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน ขั้นตอนที่ 2 วิจัยรูปแบบและการดำเนินงานตรวจสอบภายใน

ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบและประเมินคุณภาพของรูปแบบ ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และ

ประเมินคุณภาพของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบโดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาประกอบการสร้างรูปแบบ โดยนำส่วนที่มีคุณภาพ และส่วนที่ไม่มีคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์/สังเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและคุณภาพของรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการตรวจสอบและระบบการควบคุมภายในฉบับร่างที่สมบูรณ์ไปตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 4 การทดลองใช้และพัฒนาคุณภาพรูปแบบ เพื่อพัฒนายืนยันความมีคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ โดยใช้แนวคิดวงจรพัฒนาเดิม PDCA คือวงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการพัฒนาแบบการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย 2 รอบ รอบที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567-30 มีนาคม 2567 โดยผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบภายในได้นำรูปแบบไปใช้ในการตรวจสอบหน่วยงานในสังกัด แล้วเชิญคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบหน่วยตรวจสอบภายในในสังกัดหน่วยงานสังกัดประชุมและสรุปผล ในการวางแผน (Plan) ดำเนินการ (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับแก้ไข (Act) และรอบที่ 2 ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2567-30 กันยายน 2567 โดยดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกับรอบที่ 1

ระยะที่ 5 การวิจัยเพื่อประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงานการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในหน่วยงานสังกัด ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการตรวจสอบและระบบการควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันคุณภาพรูปแบบการตรวจสอบและระบบการควบคุมภายใน เป็นขั้นตอนสุดท้ายการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน หัวหน้าฝ่ายบริหารสาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวหน้างานตรวจสอบภายใน ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอและผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในหน่วยงานพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 201 คน อนาคตกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามานะ จำนวน

201 คน และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1.แบบประเมินมาตรฐานการตรวจสอบและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการตามแบบของกรมบัญชีกลางกำหนด 2.แบบสอบถามสภาพและปัญหาการตรวจสอบภายในของหน่วยงานรับตรวจ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ 4. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพพื้นฐาน รูปแบบและการดำเนินงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ 5. แบบประเมินความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ 6.แบบสอบถามยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบและควบคุมภายในของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์สังเคราะห์ จากผลสถิติ เนื้อหา ประเด็น ถ้อยคำ แล้วนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาความ

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ เป็นต้น โดยการแจกแจงความถี่(Frequency) และหาค่าร้อยละ(Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจ และระดับการมีส่วนร่วมต่อรูปแบบและกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญตำบล ใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลของตัวแปร

จริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ เลขที่ SPPH 2024-094 วันที่รับรอง 5 มิถุนายน 2567

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาการดำเนินงานและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

ขั้นตอนที่ 1 สภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.81$) ส่วนใหญ่ผลการประเมินในระดับพอใช้ ส่วนในระดับดี ได้แก่ ความอิสระและความเที่ยงธรรม ($\bar{X}=3.8$) และการติดตามผล และการยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร($\bar{X}=4.0$) และในระดับน้อย ได้แก่ ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน($\bar{X}=1.5$) และระดับน้อยมาก ได้แก่ วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ($\bar{X}=1.43$) และการประกันคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=1.5$) ตามลำดับ สำหรับผลการประเมินจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.73$) พัฒนาเพิ่มโดยการสร้างกฎบัตรตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วมแล้วมีกิจกรรมที่สร้างอุดมการณ์ด้านความมั่นคงสม่ำเสมอ มีการประเมินพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างแรงจูงใจทั้งด้านวัตถุและไม่ใช่วัตถุเพื่อเสริมแรงกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินหน่วยงานรับตรวจสอบภายในจำแนกรายด้าน ของหน่วยงานรับตรวจ พบว่าภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานได้ดำเนินการครอบคลุมกิจกรรม (58.43%) และที่ไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ครอบคลุมกิจกรรม (41.57%) ด้านที่หน่วยงานดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน(73.75%) รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ (69.89%) และด้านการบริการให้คำปรึกษา(65.11%) ส่วนด้านหน่วยงานดำเนินการน้อยคือด้านการเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบภายใน (45%) ด้านการสอบทานการ

ประเมินผลการควบคุมภายใน (46.11%) และด้านการพัฒนาบุคลากร(52.64%)

ระยะที่ 2 การวิจัยรูปแบบการดำเนินงาน ตรวจสอบภายใน ขั้นตอนที่ 2.1 ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินงานการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตามกิจกรรม 10 ด้าน ในภาพรวมสามารถดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ =3.09) ด้านที่ดำเนินการได้ดี คือ ด้านนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติในระดับดี ($\bar{X}$ =4.38) และผลการดำเนินงาน ตรวจสอบภายในได้ระดับน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ($\bar{X}$ =2.41) และด้านการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษา($\bar{X}$ =2.32) ในด้านอื่นๆ สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางหรือระดับพอใช้ ได้แก่ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร($\bar{X}$ =3.11) ด้านความพร้อมของระบบสารสนเทศ($\bar{X}$ =3.11) ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน($\bar{X}$ =3.29) ด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ($\bar{X}$ =3.12) ด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน($\bar{X}$ =3.04) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามผล($\bar{X}$ =2.91) และด้านการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัย($\bar{X}$ =2.91) โดยสรุปผลการดำเนินการตรวจสอบภายใน มีประเด็นที่ต้องได้รับพัฒนาเพื่อให้การตรวจสอบภายในมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นในโอกาสต่อไป ขั้นตอนที่ 2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานการดำเนินงานและข้อเสนอ การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ด้านความเข้าใจและการยอมรับของหน่วยรับตรวจ จำแนกเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายระเบียบวิธีการและแนวทางการตรวจสอบภายใน 2) ด้านการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร 3) ด้านความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) ด้านความพร้อมของระบบงานและระบบสารสนเทศ 5) ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน 6) ด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน 7) ด้านมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานของผู้ตรวจสอบภายใน และ 8) ด้านความเข้าใจและการยอมรับของหน่วยรับตรวจ

ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบและประเมินคุณภาพ

ของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3.1 การสร้างรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาประกอบการสร้างรูปแบบ โดยนำส่วนที่มีคุณภาพ และส่วนที่ไม่มีคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์สังเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญที่ได้คัดเลือกไว้แล้วจำนวน 17 คน ประชุมเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการประเมินและการประชุมและเสนอรูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผลการสร้างรูปแบบปรากฏ **ผังแผนภูมิที่ 1** ขั้นตอนที่ 3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนางานตรวจสอบและระบบควบคุมภายใน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับดี ($\bar{X}$ =4.12) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า 1) วัตถุประสงค์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี($\bar{X}$ =4.36) 2) บริบทและแนวคิด มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}$ =4.56) 3) ยุทธศาสตร์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี($\bar{X}$ =3.66) 4) กระบวนการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสมระดับดี($\bar{X}$ =4.40) 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี($\bar{X}$ =4.20) และ 6) ผลลัพธ์ของรูปแบบมีความเหมาะสมระดับดี($\bar{X}$ =3.54)

ระยะที่ 4 การดำเนินการทดลองใช้และพัฒนาคุณภาพรูปแบบ

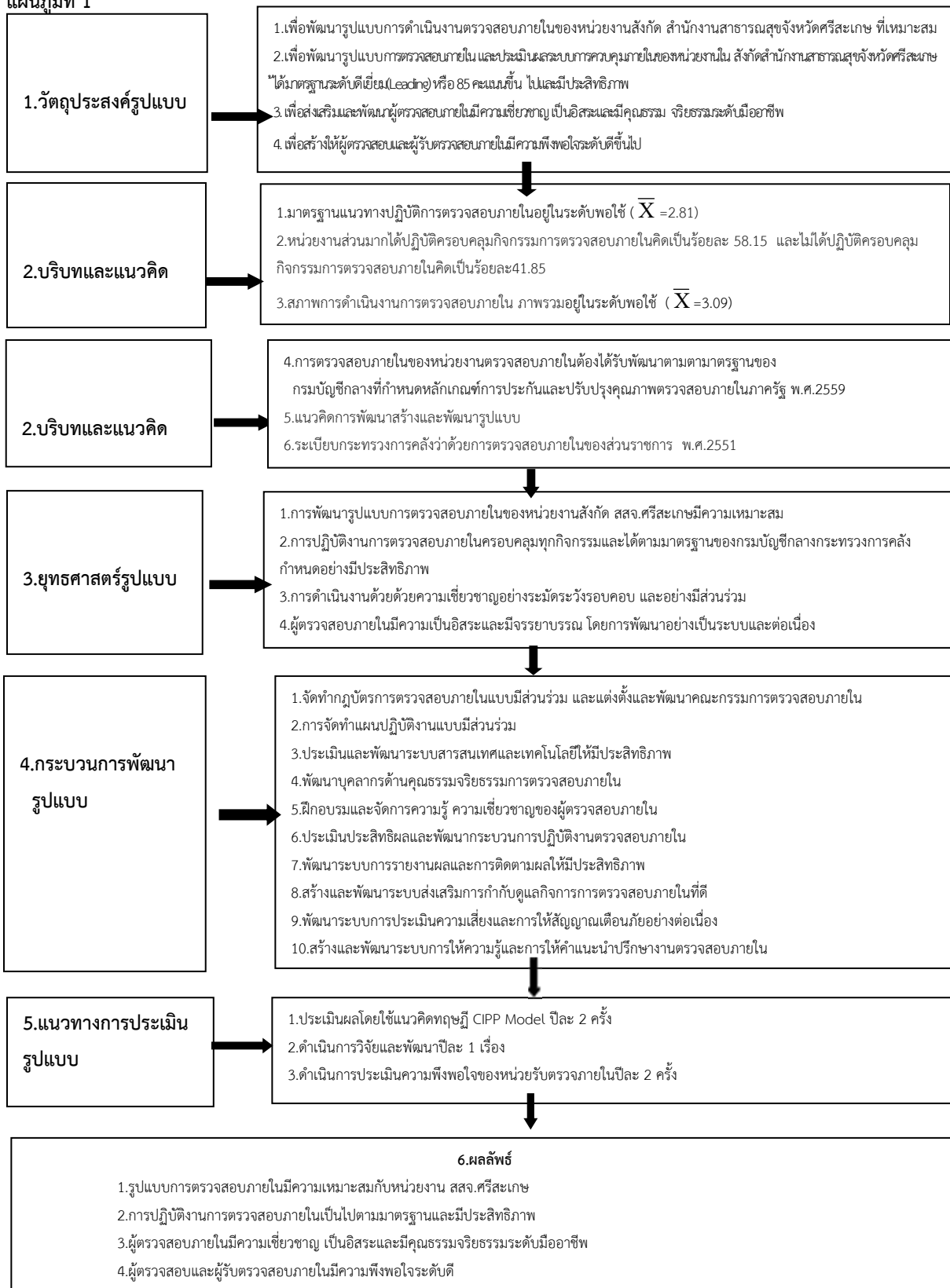
4.1 ผลการดำเนินงานรอบที่ 1 การวางแผน (Plan)

ผลจากระยะที่ 3 พบว่า กระบวนการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 10 ประเด็น ได้แก่ 1) จัดทำกฎบัตรคณะกรรมการและกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วม และการแต่งตั้งและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบภายใน 2) การจัดทำแผนปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม 3) ประเมินและพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรมการตรวจสอบภายใน 5) พัฒนาองค์ความรู้ และจัดการความรู้เพื่อ ความเชี่ยวชาญของงานตรวจสอบภายใน 6) ประเมิน ประสิทธิภาพและพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน 7) พัฒนาระบบการรายงานผลและการติดตามผลให้มีประสิทธิภาพ 8) สร้างและพัฒนาระบบส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ 9) พัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัย

อย่างต่อเนื่อง 10) สร้างและพัฒนาระบบการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปฎิกริงานตรวจสอบภายใน สำหรับในรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่ 1 คือ จัดทำกฎบัตร

คณะกรรมการและกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการแต่งตั้งและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบภายในเพื่อดำเนินการพัฒนารูปแบบในระยะเริ่มต้น

แผนภูมิที่ 1

4.2.1 ผลการดำเนินการร่างกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย เกริ่นนำ คำนิยาม องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คุณสมบัติของคณะกรรมการ ตรวจสอบปฏิบัติงานสอบภายใน วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบ การประชุมองค์ประชุมและลงมติการรายงานผลการดำเนินงานและการทบทวนกฎบัตร

4.2.2 ผลการดำเนินการร่างกฎบัตรตรวจสอบภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ คือ ชื่อกฎบัตร หลักการและเหตุผล คำนิยาม วัตถุประสงค์ พันธกิจ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ กระบวนการคลัง อำนาจหน้าที่ สายบังคับบัญชา กระบวนการดำเนินการพัฒนารูปแบบและประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรับตรวจ ความอิสระและความเที่ยงธรรม หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน และการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

4.3 ผลดำเนินงานรอบที่ 1 การตรวจสอบ (Check)

ผลการดำเนินงานตรวจสอบ(Check) การดำเนินการร่างและพัฒนากฎบัตรการตรวจสอบภายใน จำนวน 2 กฎบัตร คือ กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบภายใน และกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายในโดยการดำเนินงาน กระบวนการจัดทำและพัฒนา กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบและกฎบัตรการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ โดยวิธีการนำเสนอแต่ละประเด็นแล้วเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง อภิปรายและเสนอแก้ไข โดยที่ประชุมได้อภิปรายถึงหัวข้อหลัก วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระและผลประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรายละเอียดฉบับร่างโดยไม่มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม แต่ได้มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบไปพิจารณารายละเอียดคำเพิ่มเติมเพื่อให้กะทัดรัด

4.4 ผลดำเนินงานรอบที่ 1 การปรับปรุงผลการตรวจสอบ (Act)

ผลการปรับปรุงผลการตรวจสอบ (Act) รอบที่ 1 ในประเด็นการจัดทำและพัฒนากฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบและกฎบัตรการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบ อภิปราย ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพแนวทางในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบและการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ มากขึ้น

4.5 ผลดำเนินงานรอบที่ 2 การวางแผน (Plan)

ผลการวางแผนการพัฒนา รูปแบบการตรวจสอบและควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศรีสะเกษ รอบที่ 2 ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและการควบคุมภายใน 2) โครงการออกปฏิบัติงานและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายใน แล้วดำเนินการในขั้นต่อไป

4.6 ผลดำเนินงานรอบที่ 2 การดำเนินงานตามแผน (Do)

ผลการดำเนินงานตามแผน(Do) รอบที่ 2 ในการดำเนินงานตามแผน ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน ร่วมดำเนินการและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด ได้แก่

4.6.1 ผลการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและการควบคุมภายใน

(1) เสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบภายใน

(2) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายใน

(3) ประชุมผู้ตรวจสอบเพื่อประเมินความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง และกำหนดแนวทาง/กิจกรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบ

(4) ดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วย 1) เผยแพร่และถือปฏิบัติตามกฎบัตรการตรวจสอบภายในอย่างเคร่งครัด 2) การจัดทำแผนปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม 3) ประเมินและพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาศักยภาพด้านคุณธรรมจริยธรรมการตรวจสอบภายใน 5) ประเมินและอบรมพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการจัดการความรู้การตรวจสอบภายใน 6) ประเมินประสิทธิผลและพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน 7) พัฒนาระบบการรายงานผลและการติดตามผลให้มีประสิทธิภาพ 8) สร้างและพัฒนาระบบส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ 9) พัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัยอย่างต่อเนื่อง 10) สร้างและพัฒนาระบบการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษาการตรวจสอบภายใน

(5) ประเมินประสิทธิผลการดำเนินการพัฒนารายประเด็น

(6) สรุปผล/ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อถอดบทเรียน และปรับปรุงกระบวนการพัฒนา

4.6.2 ผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

(1) ดำเนินการประชุมเพื่อประสานแจ้งวัน เวลาสถานที่ กิจกรรม รายละเอียดแนวทาง เอกสาร และรายชื่อผู้ตรวจสอบภายใน 1 ครั้ง

(2) ดำเนินการประเมินความเสี่ยงเพื่อเป็นข้อมูลวางแผนการตรวจสอบ ประเมินโดยรวมความเสี่ยงยังคงมีอยู่ หน่วยงานรับตรวจดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบอย่างมีคุณภาพ ประชุมผู้ตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์พิจารณาความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบ

(3) ผลการประชุมผู้ตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์พิจารณาความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบ

(4) การเสนอแผนปฏิบัติงานผู้ตรวจสอบภายในได้วางแผนการปฏิบัติงานในกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในพิจารณาเห็นชอบก่อนการปฏิบัติตามแผน

(5) การปฏิบัติตามแผน กระบวนการตรวจสอบ สอบทาน รวบรวมหลักฐาน เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงานระเบียบปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบ ระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบ และการปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจสอบ

(6) ดำเนินการรายงานผลการตรวจสอบ

(7) ดำเนินการติดตามผลการตรวจสอบ

4.7 ผลการดำเนินงานรอบที่ 2 การตรวจสอบ

ดำเนินงาน (Check)

ผลงานเชิงปริมาณ พบว่า ดำเนินการประชุม 1 ครั้ง มีผู้เข้าประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบจำนวน 45 คน การปฏิบัติงานตามแผน ดำเนินการครอบคลุมตามแผน และกิจกรรมทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลจากกระดานทำการ การคัดเลือก ดำเนินการร่างและเสนอรายงานครบทุกขั้นตอน ผู้ตรวจสอบได้วางแผนติดตามผล ดำเนินการติดตามผลและรายงานผลการติดตามเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบและหรือพิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควร

ผลงานเชิงคุณภาพ พบว่า มีแผนปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ คาดว่าสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ ยังไม่ดำเนินการและจะศึกษาวิจัยเชิงลึกส่วนการรายงานมีร่างรายงานและตรวจสอบร่างรายงานพร้อมทั้งจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และมีการประชุมเพื่อพิจารณาคุณภาพและผลการตรวจสอบ พบว่ามีคุณภาพในระดับดี

4.8 ผลการดำเนินงานรอบที่ 2 การปรับปรุงผลการดำเนินงาน (Act)

4.8.1 โครงการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและการควบคุมภายในจากผลการดำเนินงานในรอบที่ 2 พบว่า ได้ดำเนินการเสนอข้อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบภายใน ประชุมเชิงปฏิบัติการ

คณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายใน ประชุมผู้ตรวจสอบเพื่อประเมินความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยงเบื้องต้น กำหนดแนวทาง ขอบเขต และกิจกรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบการดำเนินการพัฒนาตามรูปแบบการตรวจสอบและควบคุมภายใน ประเมินประสิทธิผลการดำเนินการพัฒนารายประเด็น และสรุปผล ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อถอดบทเรียน และปรับปรุงกระบวนการพัฒนา ได้ดำเนินการแล้วเสร็จครอบคลุมทุกประเด็น

ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การดำเนินการประเมินระดับความพึงพอใจ และการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลโดยรูปแบบ CIPP Model และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อไป

4.8.2 โครงการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขศรีสะเกษ จากผลการดำเนินงานในรอบที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขศรีสะเกษควบคู่กับการดำเนินงานกระบวนการพัฒนารูปแบบครอบคลุมทุกกิจกรรม และดำเนินการวางแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามแผน(ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจสอบ) การรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง และการติดตามผลการตรวจสอบครอบคลุมทุกกิจกรรม ส่วนด้านคุณภาพอยู่ในระหว่างการดำเนินการประเมินเชิงคุณภาพ ข้อเสนอการปรับปรุงการดำเนินงาน คือ ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพและศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ นำผลการประเมิน การศึกษาวิจัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะเห็นว่ากระบวนการตรวจสอบและควบคุมภายในเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับการพัฒนางานตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ต่อไป

ระยะที่ 5 การประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ผลการ

ประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบ ในระดับมาก($\bar{X}=4.08$) โดยทุกองค์ประกอบมีความพึงพอใจในระดับมาก องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยง และการให้สัญญาณเตือนภัย ($\bar{X}=4.43$) รองลงมาสร้างและพัฒนาระบบการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษางานตรวจสอบภายใน($\bar{X}=4.20$) และที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ จัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วม และแต่งตั้งและพัฒนาคณะกรรมการตรวจสอบภายใน($\bar{X}=3.88$)

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ผลวิจัยการยืนยันรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบและควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุกรูปแบบมีความเหมาะสมระดับมาก($\bar{X}=4.08$) ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=3.94$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.07$) จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.วัตถุประสงค์รูปแบบ ผลยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.09$)ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=3.91$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.10$)

2.บริบทและแนวคิด ผลยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.15$)ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=3.97$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.10$)

3.ยุทธศาสตร์รูปแบบ ผลยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.00$)ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=3.85$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=3.98$)

4.กระบวนการพัฒนารูปแบบ ผลยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.14$)ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=4.06$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.12$)

5.แนวทางการประเมินรูปแบบ ผลยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.00$)ความเป็นไปได้

ระดับมาก($\bar{X}=3.93$) และความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.98$)

6.ผลลัพธ์ของรูปแบบ ยืนยันมีความเหมาะสมในระดับมาก($\bar{X}=4.09$)ความเป็นไปได้ระดับมาก($\bar{X}=3.91$ และความเป็นประโยชน์ระดับมาก ($\bar{X}=4.10$)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการพัฒนากระบวนการดำเนินงานตรวจสอบและควบคุมภายในของหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพของการปฏิบัติงานการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

1.1 สภาพของการปฏิบัติงานการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ตามมาตรฐานแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.81$) ส่วนใหญ่ผลการประเมินในระดับพอใช้ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบ($\bar{X}=3.23$) การบริหารงานตรวจสอบภายใน($\bar{X}=3.18$) การวางแผนปฏิบัติงาน($\bar{X}=3.26$) การปฏิบัติงาน($\bar{X}=2.75$) และการรายงานผลการปฏิบัติงาน($\bar{X}=3.75$) ในระดับดี ได้แก่ ความอิสระและความเที่ยงธรรม ($\bar{X}=3.8$) และการติดตามผล และการยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร($\bar{X}=4.0$) ในระดับน้อย ได้แก่ ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน($\bar{X}=1.5$) และระดับน้อยมาก ได้แก่ วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ($\bar{X}=1.43$) และการประกันคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=1.5$) ตามลำดับ สอดคล้องกับ ธิญมล ลาตบาศรี และ หควณ ชูเพ็ญ(2558:1550)³ ศึกษาปฏิบัติงานตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในโดย

รวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าปัญหาด้านการสนับสนุนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 รองลงมาคือ ปัญหาด้านการดำเนินงานตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และปัญหาด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.09 ตามลำดับ สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน เขตอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ปัญหาด้านการสนับสนุน อยู่ในระดับมากปัญหาด้านบุคลากรและปัญหาด้านการดำเนินงานตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมของปัญหาทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน เป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 ด้านบุคลากร แนวทางที่ 2 ด้านการสนับสนุน และ แนวทางที่ 3 ด้านการดำเนินงานตรวจสอบ สอดคล้องกับกานต์ เสกขุนทด (2560:53)⁴ ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายในในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าด้านความอิสระในการปฏิบัติการตรวจสอบมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.34) รองลงมาคือ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและสภาพแวดล้อมในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.30) และด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน (ค่าเฉลี่ย 3.08) และสอดคล้องธัญชนก เสาวรัง (2466:556)⁵ ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า (1) สภาพปัญหาการเข้าตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปี มีการใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ได้หน่วยรับตรวจน้อย และ (2) การประเมินตนเอง กรณีการส่งผลประเมินในรูปแบบเอกสารและทาง e-mail มีปัญหาและอุปสรรคคล้ายกัน คือ การรวบรวมเอกสาร การตรวจสอบข้อมูล และการคิดคะแนนยุ่งยากหลายขั้นตอน มีการส่งเอกสารล่าช้า ไม่สามารถตรวจสอบหลักฐานได้ ไม่ค้นหาสาเหตุความเสี่ยง และยังมีปัญหาสถานที่เก็บเอกสารเป็นกระดาษที่มีจำนวนมาก ทำให้การค้นหาเอกสารทำได้ยากและล่าช้า กรณีส่งผลประเมินในรูปแบบ Google form มีการส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบสามารถทำได้เพียงครั้งเดียว สำหรับผลการประเมินจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.73$) พัฒนาเพิ่มโดยการสร้างกฎบัตรตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วมแล้วมีกิจกรรมที่สร้างอุดมการณ์ด้านความมั่นคง

สม่ำเสมอ มีการประเมินพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างแรงจูงใจทั้งด้านวัตถุและไม่ใช้วัตถุเพื่อเสริมแรงกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับณัฐปภัสร จันทรอิม พรรณนภา เชื้อบาง และจิตติวราดา แสงสว่าง(2561:90)⁶ ศึกษาผลกระทบของจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและนโยบายผู้บริหารต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย พบว่า จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้านความซื่อสัตย์ ความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวทำให้งานตรวจสอบภายในได้ผลการตรวจสอบที่มีคุณภาพ ถูกต้องแม่นยำ เรียบร้อย สมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งข้อกำหนดเชิงปริมาณและเนื้อหาเชิงคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ปราศจากอคติและความลำเอียง โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม มีการรวบรวมหลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ มีข้อเท็จจริงที่ยืนยันและพิสูจน์ได้อย่างสมเหตุสมผล เพียงพอต่อการตัดสินใจและเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ นอกจากนี้นโยบายผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ยังมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอีกด้วย ดังนั้นความสำเร็จในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

1.2 สภาพการตรวจสอบภายในของหน่วยงานรับตรวจ ของหน่วยงานรับตรวจสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ภาพรวมหน่วยงานได้ดำเนินการประเด็นการตรวจสอบ 9 ด้านมากกว่า (58.43%) ด้านที่ไม่ดำเนินการหรือดำเนินการน้อยเล็กน้อย (41.57%) ด้านที่หน่วยงานดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน(73.75%) รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ(69.89%) และด้านการบริการให้คำปรึกษา(65.11%) และประเด็นที่ไม่ดำเนินการได้น้อยหรือไม่ดำเนินการเลย คือ ด้านการเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบภายใน (45%) ด้านการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน (46.11%) และด้านการพัฒนาบุคลากร (52.64%) สอดคล้องกับสุกัลยา ประสิทธิ์ผล(2560:46)⁷ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ในภาพรวมของการ

ปฏิบัติงานในประเด็นต่างๆ ของกระบวนการตรวจสอบภายในส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ตามระบบงานที่ได้วางแผนไว้ มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานแต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านของบุคลากร ความรู้ความสามารถ การเข้าถึงหน่วยรับตรวจ ประสบการณ์ การถ่ายทอด การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ ขวัญและกำลังใจ การจัดทำคู่มือหรือแนวทางให้กับหน่วยรับตรวจในและหน่วยรับตรวจยังไม่เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานตรวจสอบเท่าที่ควร ซึ่งหากได้รับการพัฒนาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายในและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

2.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษตามกระบวนการ 10 ด้าน ในภาพรวมสามารถดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ =3.09) ด้านที่ดำเนินการได้ดี คือ ด้านนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติในระดับดี ($\bar{X}$ =4.38) และผลการดำเนินงานตรวจสอบภายในได้ระดับน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ($\bar{X}$ =2.41) และด้านการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษา ($\bar{X}$ =2.32) ในด้านอื่นๆ สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางหรือระดับพอใช้ ได้แก่ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร($\bar{X}$ =3.11) ด้านความพร้อมของระบบสารสนเทศ($\bar{X}$ =3.11) ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน($\bar{X}$ =3.29) ด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ($\bar{X}$ =3.12) ด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน($\bar{X}$ =3.04) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามผล ($\bar{X}$ =2.91) และด้านการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัย($\bar{X}$ =2.91) สอดคล้องกับดารารัตน์ วงศ์สถาน (2558:บทคัดย่อ)⁸ ศึกษาการพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า กระบวนการตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์การ

ประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐและสอดคล้องกับภารกิจ บทบาทหน้าที่ และบริบทสภาพพื้นที่ของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณสมบัติ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับร้อยตรีหญิง ประภาพร มาชัยภูมิ (2551:บทคัดย่อ)⁹ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของกองทัพบก พบว่า ปัจจัยที่มีประสิทธิผลการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติ 2) ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร 3) ปัจจัยด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายในและ 4) ปัจจัยด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายในมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านความพร้อมของสารสนเทศไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน และสอดคล้องกับพรธิดา สีคำ(2560:บทคัดย่อ)¹⁰ ศึกษาอิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า กระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ในปัจจุบันจำแนกมาตรฐาน ด้าน ประกอบด้วย (1) นโยบายระเบียบวิธีการและแนวทางการตรวจสอบภายใน 2) ด้านการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร 3) ด้านความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) ด้านความพร้อมของระบบงานและระบบสารสนเทศ 5) ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน 6)ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน 7) ด้านมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานของผู้ตรวจสอบภายใน และ 8) ด้านความเข้าใจและการยอมรับของหน่วยรับตรวจ พบว่า ผู้บริหารและหน่วยงานไม่มีนโยบายและมีระเบียบวิธีและแนวทางการตรวจสอบภายใน มีการสนับสนุนจากฝ่ายผู้บริหารน้อย ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในยังมีความเป็นอิสระน้อย ยังขาดความพร้อมของระบบงานและสารสนเทศ ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายในในระดับพอใช้ ผู้ตรวจสอบภายในไม่มีมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานในระดับดี แต่มียังขาดความเชี่ยวชาญและทักษะการทำงาน และแม้ด้านความเข้าใจและการยอมรับของหน่วยรับตรวจที่อยู่ในระดับมาตรฐาน แต่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานในระดับดีเลิศอย่างต่อเนื่องต่อไป การศึกษาของ ณภัทร จิตต์เสรี (2565:บทคัดย่อ)¹¹ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของการตรวจสอบภายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายในการสนับสนุนจากผู้บริหาร การฝึกอบรมและการพัฒนา ทักษะของผู้ตรวจสอบภายใน การติดตามและประเมินผล และความ เป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของการตรวจสอบภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษาของโคจิรัตน์ แก้วเนิน(2558:1)¹² ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย การตรวจสอบภายใน ในทางปฏิบัติต่างมีแนวทางการทำงานแตกต่างกันไป ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในองค์กร ขาดการจัดการความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน การขาดการสนับสนุนการให้ความสำคัญต่อบทบาทของหน่วยตรวจสอบภายในอย่างเต็มที่จากผู้บริหารระดับสูงขององค์กร และการศึกษาของนิลุบล อิ่มทอง(2561:29)¹³ ศึกษาการพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครแบบมุ่งประสิทธิผล พบว่า รูปแบบที่ดีของการพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสมุทรสาคร แบบมุ่งประสิทธิผล ประกอบด้วย การมีบุคลากรด้านการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน ที่มีกลยุทธ์(Strategy) การทำงานที่ชัดเจน และมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ(System) ร่วมกับการจัดการความรู้โดยการประมวลและกลั่นกรองความรู้(Processing) ในเรื่องการตรวจสอบภายใน

และการควบคุมภายในอยู่เสมอ ด้วยองค์ประกอบดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะส่งผลต่อการพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร แบบมุ่งประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อร่างและประเมินความเหมาะสมการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

3.1 จากการทำเนิกร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษขึ้น ได้องค์ประกอบของรูปแบบที่สำคัญๆ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์รูปแบบ (2) บริบทและแนวคิด (3) ยุทธศาสตร์รูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานพัฒนารูปแบบ (5) ผลที่ได้รับจากการนำรูปแบบไปใช้ และ (6) ผลลัพธ์ของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยัญญก เสาวรัง (2566:559)⁹ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นและต้องการในการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบ และประเมินผลระบบการควบคุมภายใน แบ่งเป็น 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การศึกษากฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และประมวลผลการตรวจสอบ และประเมินผลระบบการควบคุมภายใน ชั้นที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ชั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในเป็นการนำผลการตรวจสอบ และประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในชั้นที่ 1 และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในชั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค และชั้นที่ 4 การกำหนดกรอบแนวคิดในการ พัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสอดคล้องกับทฤษฎี ไชยพร วาโร เฟิงส์วีสต์ บุญมี ก่อบุญ (2561:104)¹⁴ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานควบคุมภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า รูปแบบการดำเนินงานควบคุมภายในของโรงเรียนมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การ

ประชุมวางแผนการดำเนินงานควบคุมภายใน 2) การออกแบบระบบควบคุมภายใน 3) การใช้ระบบควบคุมภายใน และ 4) การประเมินผลและจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนางานตรวจสอบและระบบควบคุมภายในพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับดี ($\bar{X}=4.12$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า 1) วัตถุประสงค์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=4.36$) 2) บริบทและแนวคิด มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=4.56$) 3) ยุทธศาสตร์รูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=3.66$) 4) กระบวนการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=4.40$) 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ มีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=4.20$) และ 6) ผลลัพธ์ของรูปแบบมีความเหมาะสมระดับดี ($\bar{X}=3.54$) การวิจัยของกับทฤษฎี ไชยพร วาโร เฟิงส์วีสต์ และบุญมี ก่อบุญ (2561:104)¹⁴ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานควบคุมภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่ามีความเหมาะสมในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ($x=4.65$) ผลการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการดำเนินงานควบคุมภายในประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) รายละเอียดของรูปแบบ 4) วิธีการใช้รูปแบบ งานวิจัยของสกุลการ สังข์ทอง(2562:ง)¹⁵ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Motivation) ขั้นที่ 2 สำรวจและศึกษาบทอ่าน (Exploration) ขั้นที่ 3 วิเคราะห์บทอ่าน (Critical thinking) ขั้นที่ 4 สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Construction of knowledge) ขั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ (Application) 4) การวัดและประเมินผลของ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 5) ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และวิจัยของ พระมหาหัส คำคัม(2556:บทคัดย่อ)¹⁶ ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยโดยสรุป พบว่า 1) รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย หลักการแนวคิดของรูปแบบการบริหาร วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ระบบของรูปแบบการ บริหาร และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จรูปแบบการบริหารเป็นการบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย (1) ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย คุณสมบัติผู้บริหารและบุคลากร โครงสร้างองค์กร หลักสูตร งบประมาณ สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยและเทคโนโลยี (2) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การบริหารงานผลิตบัณฑิต การบริหารงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ การบริหาร งานบริการวิชาการ การบริหารงานทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยนา กระบวนการ PDCA และ การบริหารเชิงพุทธโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการบริหาร และ(3)ประสิทธิผลของการบริหารประกอบด้วยคุณภาพบัณฑิต คุณภาพงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ คุณภาพการบริการวิชาการและคุณภาพการทุนบำรุงศิลปและวัฒนธรรม 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อทดลองใช้รูปแบบและพัฒนารูปแบบการพัฒนาแบบตรวจสอบและควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ผลการทดลองใช้รูปแบบโดยวงจรพัฒนาเดมมิ่ง (The Deming Cycle) ประกอบด้วย (P : Plan) การวางแผน (D : Do) การปฏิบัติตามแผน (C : Check) การตรวจสอบ และ (A : Action) การดำเนินการให้เหมาะสม โดยดำเนินการ 2 รอบ เนื่องจากจำกัดด้วยเวลาและงบประมาณ ผลการพัฒนาปรากฏรายละเอียด ดังนี้ **(1) ขั้นการวางแผน (P : Plan)** จากการศึกษาวิจัยระยะที่ 3 พบว่า กระบวนการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 10 ประเด็น ได้แก่ 1) จัดทำกฎบัตรคณะกรรมการและกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วม

ร่วม และการแต่งตั้งและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบภายใน 2) การจัดทำแผนปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม 3) ประเมินและพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรมการตรวจสอบภายใน 5) พัฒนาคำสั่งความรู้ และจัดการความรู้เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญของงานตรวจสอบภายใน 6) ประเมินประสิทธิผลและพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน 7) พัฒนาระบบการรายงานผลและการติดตามผลให้มีประสิทธิภาพ 8) สร้างและพัฒนาระบบส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ 9) พัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัยอย่างต่อเนื่อง 10) สร้างและพัฒนาระบบการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษางานตรวจสอบภายในงานวิจัยของ วรลักษณ์ มิ่งขวัญ และ ศิริเดช คำสุพหม(2560:233)¹⁷ ศึกษาองค์ประกอบการเพิ่มประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มุมมองผู้รับตรวจของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พบว่า องค์ประกอบการเพิ่มประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของผู้รับตรวจของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประกอบด้วยทั้งหมด 8 องค์ประกอบ คือ 1. นโยบายระเบียบวิธีการแนวทางการตรวจสอบ 2. การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร 3. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 4. ความพร้อมของระบบงานและระบบสารสนเทศ 5. จริยธรรมและคุณธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน 6. ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน 7. มนุษย์สัมพันธ์และการประสานงานของผู้ตรวจสอบภายใน และ 8. ความเข้าใจและการยอมรับของหน่วยรับตรวจและงานวิจัยของกานต์ เสกขุนทด (2560:54)⁴ ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายใน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมระดับแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในมีระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความอิสระในการปฏิบัติการตรวจสอบมีระดับการพัฒนา อยู่ใน

ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.34) รองลงมาคือ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและสภาพแวดล้อมในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.30) และด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน (ค่าเฉลี่ย 3.08) **ในรอบที่ 1** กำหนดแผนจัดทำกฎบัตรคณะกรรมการและกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการแต่งตั้งและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบภายใน และ **รอบที่ 2** จัดทำแผน/โครงการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและการควบคุมภายใน 2) โครงการออกปฏิบัติงานตรวจสอบและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายใน (2) **ขั้นปฏิบัติตามแผน(D : Do) ในรอบที่ 1** ดำเนินการร่างกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย เกริ่นนำ คำนิยาม องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คุณสมบัติของคณะกรรมการ ตรวจสอบปฏิบัติงานภายใน วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบ การประชุม องค์ประชุม และลงมติ การรายงานผลการดำเนินงานและการทบทวนกฎบัตร และดำเนินการร่างกฎบัตรตรวจสอบภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ คือ ชื่อกฎบัตร หลักการและเหตุผล คำนิยาม วัตถุประสงค์ พันธกิจ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง อำนาจหน้าที่ สายบังคับบัญชา กระบวนการดำเนินการพัฒนารูปแบบและประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรับตรวจ ความอิสระและความเที่ยงธรรม หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานและการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน งานวิจัยของ นิลุบล อิ่มทอง(2561:19)¹⁸ ศึกษาการพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร แบบมุ่งประสิทธิผล พบว่า รูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร แบบมุ่งประสิทธิผล ที่ดี ประกอบด้วย การมีบุคลากร ที่มีกลยุทธ์การทำงานที่ชัดเจน มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ร่วมกับการจัดการความรู้ โดยการประมวลและกลั่นกรอง ความรู้

ด้วยองค์ประกอบนั้นจะส่งผลต่อการควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน แบบมุ่งประสิทธิผลและ**ในรอบที่ 2** ดำเนินการตามแผนพัฒนากระบวนการตามรูปแบบ โดยมีกิจกรรม ประชุมเพื่อประสานความร่วมมือ วิเคราะห์ความเสี่ยง เน้นงานตามกิจกรรมที่กำหนดในแผน พรธิดา สีคำ (2560:บทคัดย่อ)¹⁹ ศึกษาอิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า กระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) **ขั้นการตรวจสอบ (C : Check) ในรอบที่ 1** พบว่า ตรวจสอบรายละเอียดแผนงาน/โครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหรือไม่ ตรวจสอบข้อโครงการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ กิจกรรมดำเนินการ งบประมาณ ระยะเวลา วิธีการประเมินผล ผู้รับผิดชอบโครงการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ตรวจสอบการดำเนินงานความครอบคลุมการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการ การมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง สังเกตความกระตือรือร้นของผู้มีส่วนได้เสีย และผลลัพธ์ของโครงการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ**ในรอบที่ 2** ' ตรวจสอบความครอบคลุมของกิจกรรมพัฒนา 10 ประเด็นที่กำหนด วิธีดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินงานแบบอย่างมีส่วนร่วม ความก้าวหน้าของกิจกรรม ผลลัพธ์ได้มีกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบภายในและกฎบัตรการตรวจสอบภายใน แต่งคณะกรรมการตรวจสอบภายในตามโครงสร้างที่กำหนด ปฏิบัติงานก่อน ระหว่างและภายหลังเสร็จสิ้นการตรวจสอบภายใน ผลการประเมินในเชิงปริมาณด้านกำลังคน มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้รับตรวจสอบ ด้านงบประมาณผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในระดับเพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ ประชุมวางแผน ปฏิบัติงานตามแผน ประเมินผล สรุปผลและถอดบทเรียน ปรับปรุงเพิ่มเติมกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับปัญหาอุปสรรคที่พบ (4) **ขั้นการดำเนินการให้เหมาะสม(A : Action) ในรอบที่ 1** ปรับปรุงพัฒนากฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบภายในและกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ประเมิน

ปลະพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบ
ปรับปรุงประเด็นและกระบวนการพัฒนาสอดคล้องผลการ
ประเมิน สรุปผลการพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มเติม
กระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องสภาพการพัฒนาและปัญหาที่
พบสอดคล้องกับบรรณภาพ ใหญ่มาก ภัทรฐิตา สุภาโส และ
เอกชัย นาคณอม(2561:บทคัดย่อ)²⁰ ศึกษาการมีส่วนร่วมใน
การปฏิบัติงานด้านการประคุณภาพการศึกษาภายในด้วยวงจร
คุณภาพPDCA ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ พบว่า ด้านการวางแผน (P) พบว่า ยังไม่ได้ให้
ความสำคัญด้านการนำผลการตรวจประเมินมาเป็น
ส่วนประกอบในการจัดทำแผนเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เกิด
ประสิทธิภาพ ด้านการปฏิบัติ (D) พบว่า การกำกับและการ
ติดตามยังดำเนินการไม่เป็นไปตามที่กำหนดในบางขั้นตอน
ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (C) พบว่า การให้
ความสำคัญในการกำกับ ติดตามของมหาวิทยาลัยยังขาด
ความต่อเนื่อง ด้านการปรับปรุง (A) พบว่า การกำหนดตัวชี้วัด
ที่เป็นเชิงปริมาณขาดความชัดเจน และอรุณวรินทร์ บุตรวิเศษ
(2561:บทคัดย่อ)²¹ กระบวนการนำวงจรการบริหารงาน
คุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการจัดทำงบประมาณ รายจ่าย
ประจำปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษาของจัดทำงบประมาณ
ด้านเศรษฐกิจ 4 สำนักงบประมาณ พบว่า กระบวนการนำ
วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้ใน การจัดทำ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี มีดังนี้ 1) การวางแผนการ
ปฏิบัติงานโดยมีปฏิทินงบประมาณเป็น กรอบระยะเวลาใน
การจัดทำงบประมาณ 2) การลงมือปฏิบัติในการจัดทำ
งบประมาณผู้จัดทำงบประมาณจะต้องปฏิบัติตามแผนตาม
หลักเกณฑ์ ที่วางไว้อย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน 3) มีการตรวจ
สอบจากคณะอนุกรรมการคณะกรรมการรวมถึง
คณะกรรมการธิการ ก่อนที่จะออกเป็นกฎหมาย 4) การ
ปฏิบัติการแก้ไขหากเกิดข้อสังเกต ข้อผิดพลาด หรือมีการ
แสดงความคิดเห็นของผู้จัดทำงบประมาณสามารถเสนอต่อ
คณะกรรมการในการพิจารณางบประมาณภายในสำนัก
งบประมาณได้ โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำคำขอ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและอยู่ภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 –2580) และ
สอดคล้องกับงานวิจัยประมาณ กิริรัมย์, พิชรี ศรีภูตา

(2562:69-70)²² ศึกษาการพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนเพื่อ
การจัดการขยะมูลฝอย :กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในอำเภอ
เมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า
กระบวนการพัฒนาศักยภาพ ประกอบด้วย 1.ขั้นตอนการ
วางแผน (Plan) รวบรวมข้อมูลการกำหนดวิสัยทัศน์ในการ
จัดการขยะมูลฝอยชุมชนการกำหนดแผนปฏิบัติการจัดการ
ขยะมูลฝอย ดำเนินการสนทนากลุ่ม รวบรวมข้อมูลการมีส่วน
ร่วมในการวางแผนโดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการ
วางแผน 2. ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Do) รวบรวมข้อมูล
การลงมือปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนในการ
จัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้แก่ รวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วม
ในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชน โดยแบบ
สังเกตการมีส่วนร่วม 3. ขั้นตอนการตรวจสอบผลการปฏิบัติ
(Check) รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหา
อุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน การปรับแผนการ
ดำเนินงานรวบรวมข้อมูลแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย
ชุมชนของแกนนำชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และ
4. ขั้นตอนการปรับปรุงตามผลการตรวจสอบ (Act) รวบรวม
ข้อมูลผลจากการปรับปรุงแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย
ชุมชนโดยการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อประเมินความพึงพอใจ
ต่อกระบวนการและยืนยันคุณภาพของรูปแบบการพัฒนางาน
ตรวจสอบและควบคุมภายในหน่วยงานสังกัดสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ จากการประเมินความพึงพอใจ
ต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบ พบว่า ผลการประเมินความพึง
พอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและควบคุม
ภายในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า
ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบ ในระดับ
มาก ($\bar{X}=4.08$) โดยทุกองค์ประกอบมีความพึงพอใจในระดับ
มาก องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาระบบ
การประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัยพึงพอใจ
ระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมาสร้างและพัฒนาระบบการให้
ความรู้และการให้คำแนะนำปรึกษางานตรวจสอบภายในพึง
พอใจระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) และที่มีความพึงพอใจในระดับ
น้อยที่สุด คือ จัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในแบบมี
ส่วนร่วม และแต่งตั้งและพัฒนาคณะกรรมการตรวจสอบ

ภายในพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) วิไลพร ปารมีเจริญ
มหาวงศ์ตา ลักษณะ คำพรหม (2559:93)²³ ศึกษาการ
ประเมินผลการดำเนินงานตรวจสอบภายในด้านการเงินการ
บัญชี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน ปี 2559 พบว่า กลุ่ม
บุคลากรผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวนี้มีความพึงพอใจต่อการ
ดำเนินงานตรวจสอบภายในด้านการเงินการบัญชีในภาพรวม
ระดับดีถึงระดับดีมาก โดยมีระดับคะแนนทัศนคติเชิงบวก(+)
ที่มีต่อการดำเนินงานด้านการเงินการบัญชีอยู่ในระดับดี
ในขณะที่ค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ (r) ระหว่างลำดับจำนวน
เปอร์เซ็นต์ของตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลในแต่ละหัวข้อ
คำถามในแบบสอบถามและบทสัมภาษณ์กับลำดับคะแนน
ทัศนคติความพึงพอใจมีค่าสูง โดยค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ (r)
อยู่ระหว่าง+0.3933ถึง +0.6696 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ +0.4965
แสดงถึง แนวโน้มความสัมพันธ์ของทัศนคติเชิงบวก (+) ของ
ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินงานตรวจสอบภายใน
ด้านการเงินการบัญชีบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และภัทราพร
โชติมหา(2561:บทคัดย่อ)²⁴ ศึกษาการจัดทำแนวทางการ
ตรวจสอบภายในตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013
กรณีศึกษาการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พบว่าการประเมิน
ความพึงพอใจ แนวทางการตรวจสอบระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศจากผู้ตรวจสอบภายใน มีผลความพึงพอใจโดยรวม
ด้านรูปแบบ เนื้อหา และการนำไปประยุกต์ใช้งาน เท่ากับ
4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.33 ซึ่งอยู่ในระดับมาก
สำหรับผลวิจัยการยืนยันรูปแบบพัฒนาการตรวจสอบและ
ควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุกรูปแบบมีความเหมาะสมระดับ
มาก($\bar{X}=4.08$)ความเป็นไปได้ระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) และ
ความเป็นประโยชน์ระดับมาก($\bar{X}=4.07$) สอดคล้องกับ
ระพีพร เอียงอุบล2560:บทคัดย่อ)²⁵
ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารการประกันคุณภาพ
ภายในของศูนย์ฝึกอบรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พบว่า การยืนยันรูปแบบพัฒนาการบริหารหลักประกัน
คุณภาพเห็นว่รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพ
ภายในศูนย์ฝึกอบรมมีความเหมาะสมความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานคุณภาพงาน
ตรวจสอบภายใน ควรศึกษาทำความเข้าใจและร่วมกันในการ
นำรูปแบบการพัฒนาการตรวจสอบภายในของหน่วยงาน
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ มาใช้เป็นแนวทางใน
การพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิด
ประสิทธิภาพประสิทธิผล และมีคุณภาพ

2) หน่วยตรวจสอบภายในของสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานรับตรวจสังกัด
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ นำข้อมูลจากการวิจัย
ครั้งนี้ไปใช้จัดทำแผนตรวจสอบภายใน การกำกับ ติดตาม การ
บริหารการตรวจสอบภายใน

3) หน่วยงานตรวจสอบภายใน สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ควรนำข้อมูลจากผลการวิจัยใน
ครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารการตรวจสอบ
ภายในของหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิจัย
กระบวนการดำเนินงานพัฒนารูปแบบการตรวจสอบ และ
ควบคุมภายในของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

1) วิจัยพัฒนาศักยภาพกฎบัตรคณะกรรมการ
ตรวจสอบและกฎบัตรการตรวจสอบภายในภายในแบบมีส่วนร่วม
ที่มีคุณภาพ

2) วิจัยพัฒนาระบบการ จัดทำ
แผนปฏิบัติงานการตรวจสอบและควบคุมภายในที่มี
ประสิทธิภาพ

3) วิจัยการประเมินและพัฒนาระบบ
สารสนเทศและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานการตรวจสอบและ
ควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ

4) วิจัยการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้าน
คุณธรรมจริยธรรมที่สามารถดำเนินการตรวจสอบภายในที่
มีคุณภาพ

5) วิจัยพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมและ
จัดการความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน

6) วิจัยพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิผลและพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ 7) วิจัยพัฒนาระบบการรายงานผลและการติดตามผลการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ 8) วิจัยพัฒนารูปแบบการติดตาม กำกับดูแลงานตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ	9) วิจัยพัฒนาประสิทธิภาพระบบการประเมินความเสี่ยงและการให้สัญญาณเตือนภัย 10) วิจัยรูปแบบและพัฒนาระบบการให้ความรู้และการให้คำแนะนำปกริษางานตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- 1.ณิชาภัทร บุญรัตน์.(2556).การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- 2.สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.(2567).คู่มือแนวทางการตรวจสอบภายในสำหรับคณะกรรมการภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2567.กรมตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- 3.ธัญมล ลาตบาศรี และหรรณ ชูเพ็ญ.(2558).การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัย รังสิตประจำปี 2558 (RSU National Research Conference 2015) วันที่ 24 เมษายน 2558
- 4.กานต์ เสกขุนทด.(2560).แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายใน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา.วารสารราช นครินทร์ มกราคม-มิถุนายน 2560 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- 5.ธัญชนก เสาวรัง.(2556). การพัฒนารูปแบบการตรวจสอบและประเมินผลระบบการควบคุมภายในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารวิชาการสาธารณสุขปีที่ 32 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม - มิถุนายน 2566
- 6.ณัฐปภัสร จันท์อิม พรหมณภา เชื้อบาง จิตติวรดา แสงสว่าง.(2561).จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและ นโยบายผู้บริหารต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐในประเทศไทย. Journal of Modern Management Science Faculty of Management Science,Lampang Rajabhat University.
- 7.สุกัลยา ประสิทธิผล(2559) การวิเคราะห์สภาพการตรวจสอบภายใน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามงานวิจัยทุนอุดหนุนวิจัยจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2559
- 8.ดารารัตน์ วงศ์สถาน.(2558). ศึกษาการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรปริญญาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- 9.ประภาพร มาชัยภูมิ.(2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของกองทัพบก.การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชี มหาบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- 10.พรธิดา สีคำ(2560) อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตคณะ บัญชี:มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- 11.ณภัทร จิตต์เสรี.(2556:65).ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของการตรวจสอบภายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214155593.pdf> เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2567
12. ไชยรัตน์ แก้วเนิน.(2558). แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี.การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ) สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- 13.นิลบล อิ่มทอง.(2561).การพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร แบบมุ่งประสิทธิผล.วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561.
- 14.ทตวรรษ ไชยพรม วาโร เฟิงสวัสดิ์ บุญมี ก่อบุญ .(2561). ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานควบคุมภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561.
- 15.สกุลการ สังข์ทอง.(2562).การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCAเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.วิทยานิพนธ์หลักสูตร ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ 2.1 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- 16.พระมหาสหัส คำคุ้ม(2556).การพัฒนาแบบการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล.วิทยานิพนธ์หลักสูตร ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ.มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- 17.วรลักษณ์ มิ่งขวัญ และ ศิริเดช คำสุพรม(2560).องค์ประกอบการเพิ่มประสิทธิผลของการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน มุมมองของผู้รับตรวจของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.วารสารสุทธิปริทัศน์ ปีที่ 31 ฉบับที่ 99 กรกฎาคม - กันยายน 2560
- 18.นิลบล อิ่มทอง.(2561). การพัฒนาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครแบบมุ่งประสิทธิผล.วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561
- 19.พรธิดา สีคำ(2560) อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.วิทยานิพนธ์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตคณะบัญชี ,มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- 20.วรรณภา ไทใหญ่มาก ภักฐิตา สุภาโสธ เอกชัย นาคณอม.(2561).การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการประคุณภาพการศึกษาภายใน ด้วยวงจรคุณภาพPDCA ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. กองทุนส่งเสริมงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561, คณะศิลปศาสตร:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- 21.อรุณวรินทร์ บุตรวิเศษ(2561) กระบวนการวางแผนการดำเนินงานคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษาของจัดทำงบประมาณ ด้านเศรษฐกิจ 4 สำนักงานงบประมาณ.สืบค้นจาก <http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/243> เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2567
- 22.ประมาณ กิริรัมย์, พัชร ศรีฤตา.(2562).การพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนเพื่อการจัดการขยะมูลฝอย :กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา.วารสารวิชาการ สดร. 9 ปี 2561 : 24(2) DPC 9 J 2018
- 23.วิไลพร ปารมี เจริญ มหาวงศ์ตา ลักษณะ คำพรหม (2559) การประเมินผลการดำเนินงานตรวจสอบภายในด้านการเงินการบัญชี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน ปี 2559.วารสารสาธารณสุขลำพูน ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560.
- 24.ภัทรพร โชติมหา(2561) การจัดทำแนวทางการตรวจสอบภายในตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 กรณีศึกษาการทางพิเศษแห่งประเทศไทย.สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- 25.ระพีพร เอียงอุบล.(2560).ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในของศูนย์ฝึกอบรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.